

Educational Development in the View of Instructors and Students; A Qualitative Study

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Mahmoudi H.* *PhD*,
Heidaranlou E.¹ *MSc*,
Ebadi A.¹ *PhD*

ABSTRACT

Aims Training is a series of activities and strategies that carried out by the teacher and the learner, and its purpose is to help the learner to learn better. Training process owners are the axis of education development and their experiences can have a major role in defining the concept of educational development. The aim of this study was to define educational development from the lecturers' and the students' point of view, using qualitative method.

Methods This qualitative study was performed in one of the medical universities of Tehran city and 11 lecturers and students were selected through purposeful sampling method. Data were collected through semi-structured interview. Data analysis was performed, using qualitative content analysis with the contractual approach. MAXQDA 2007 software was used to group, code and classify the text which were aroused from interviews.

Results At first, about 650 initial codes were extracted. These initial codes were grouped into 9 classes including efficient training, the use of modern technologies, achieving the goals, interaction and balance of the training elements, change in the student's attitude and performance, combination of different methods of teaching, qualitative and quantitative growth, learning development, teaching the learning process.

Conclusion Educational development is the balanced, comprehensive and sustainable dynamism and growth.

Keywords Educational Development; Lecturers; Students; Content Analysis

CITATION LINKS

[1] Basic principles of curriculum and ... [2] Human resource management in the hotel industry: Strategy, innovation and ... [3] Collaborative action learning: A professional development model for educational... [4] Developing pre-qualification inter-professional education for nursing and medical students: sampling... [5] Liberating the learner: lessons for professional development ... [6] Learner satisfaction in online learning: An analysis of the perceived impact of learner-social ... [7] The globalization of higher education. [8] Needs assessment in health research projects: A ... [9] Planning changes in medical ... [10] Structure for scientific development ... [11] Qualitative Research Methods. [12] Three approaches to qualitative content ... [13] Basics of qualitative research: Techniques and procedures ... [14] Opportunities and obstacles for distance education in ... [15] Family-school relations as social capital: Chinese ... [16] Theory development and application in medical ... [17] Faculty attitudes and training needs to respond the new... [18] Faculty lecturers' Attitudes Towards some Educational ... [19] Go ask Alice: Uncovering the role of a university partner in an ... [20] Educational needs of education expert of Isfahan ... [21] Assessing the impact of faculty development programs in medical ... [22] Lectures and skills workshops as teaching formats in a history-taking skills ... [23] Evaluation of a method for improving the teaching performance of ... [24] Curriculum development for medical education: a ... [25] Education leadership in the clinical health care setting: A framework for nursing ...

*Trauma Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

¹Department of Medical-Surgical, Nursing Faculty, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Correspondence

Address: Nursing Faculty, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Araj three-way, Aqdasie, Tehran, Iran

Phone: +982122286057

Fax: +982126127294

h.mahmoudi@bmsu.ac.ir

Article History

Received: June 8, 2013

Accepted: October 20, 2013

ePublished: March 17, 2014

توسعه آموزش از دیدگاه اساتید و دانشجویان؛ مطالعه کیفی

حسین محمودی* PhD

مرکز تحقیقات تروما، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^(ع)، تهران، ایران

اسماعیل حیدرانی MSc

گروه داخلی - جراحی، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^(ع)، تهران، ایران

عباس عبادی PhD

گروه داخلی - جراحی، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^(ع)، تهران، ایران

چکیده

اهداف: آموزش مجموعه فعالیت‌ها و تدابیری است که توسط معلم و فراگیر اجرا می‌شود و هدف آن کمک به فراگیر برای یادگیری بهتر مطالب است. محور توسعه آموزش، صاحبان فرآیند آموزش هستند و تجربیات آنان می‌تواند در تبیین مفهوم توسعه آموزش نقش اساسی داشته باشد. هدف این مطالعه، تبیین توسعه آموزش از دیدگاه اساتید و دانشجویان به روش کیفی بود.

روش‌ها: این مطالعه کیفی در یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران انجام شد و ۱۱ نفر از اساتید و دانشجویان به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه انفرادی نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. به‌منظور تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای کیفی با رویکرد قراردادی استفاده شد. از نرم‌افزار MAXQDA 2007 برای دسته‌بندی، کدگذاری و طبقه‌بندی متون حاصل از مصاحبه‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: ابتدا حدود ۶۵۰ کد اولیه استخراج شد. این کدهای اولیه در ۹ طبقه آموزش کارآمد، استفاده از تکنولوژی‌های روز، تحقق اهداف، تعامل و تعادل عناصر آموزشی، تغییر در نگرش و عملکرد دانشجو، تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی، رشد کمی و کیفی، توسعه یادگیری، یاددهی فرآیند آموختن، دسته‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: توسعه آموزش، رشد و پویایی متعادل، همه جانبه و پایدار است.

کلیدواژه‌ها: توسعه آموزش، اساتید، دانشجویان، تحلیل محتوای

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۳/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۷/۲۹

* نویسنده مسئول: h.mahmoudi@bmsu.ac.ir

مقدمه

آموزش مجموعه فعالیت‌ها و تدابیری است که توسط معلم و فراگیر اجرا می‌شود و هدف آن کمک به فراگیر برای یادگیری بهتر مطالب است. برآون آموزش را "فراهم‌آوردن فرصت برای یادگیری

فراگیران" تعریف می‌کند [۱]. آموزش تجربه‌ای مبتنی بر یادگیری، به‌منظور ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در فرد است تا او را قادر به انجام کار و بهبود توانایی‌ها، دانش، نگرش و رفتار اجتماعی نماید. اساس آموزش آشنایی افراد با وظایفی است که در شغل آینده به آنها محول می‌شود، به‌طوری‌که پس از خاتمه دوره آموزشی بتواند به خوبی از عهده اجرای وظایف حرفه‌ای خود برآید [۲]. هدف اصلی آموزش، ایجاد تغییر در فراگیر در سه حوزه دانش، مهارت علمی و نگرش است [۳] و این دگرگونی زمانی ایجاد می‌شود که بتوان آموزش مطابق با حواس مخاطبان ارائه داد [۴].

شکل‌گیری و توسعه آموزش عالی موضوع پژوهش‌های بسیاری بوده و در مطالعات گوناگون بر نقش مربیان پرستاری، توسعه‌دهندگان آموزش، نرم‌افزارهای آموزشی، اندازه کلاس، مقطع تحصیلی، برنامه‌ریزی و توسعه مهارت تاکید شده است [۵-۷]. برای تأمین الزامات رسیدن به هدف برنامه چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ تمامی صاحب‌نظران معتقدند که باید تحولی اساسی در نظام آموزشی ایجاد شود. برای شناسایی محورهای این تحول و راهکارهای دستیابی به آنها لازم است در ابتدا وضعیت فعلی نظام آموزشی ارزیابی، وضعیت مطلوب تعیین و قدم‌های اجرایی برای رسیدن به آن برداشته شود [۸].

از آنجایی که سرعت رشد دستاوردهای علمی و فناوری در دنیای امروز بسیار زیاد شده است، آموزش باید بتواند خود را با این سرعت هماهنگ نماید و آموزش در حوزه علوم پزشکی نیز از این امر مستثنی نیست. برای رسیدن به نتیجه مطلوب، رویکرد توسعه آموزش باید توسط مشارکت‌کنندگان تبیین شود [۹]. علیرغم همه دستاوردهای علمی در سال‌های اخیر، روش توسعه علمی مبتنی بر هویت و فرهنگ بومی مورد غفلت قرار گرفته و در حوزه‌های "عاملیت انسانی" و "ساختارها" مشکل فراوانی وجود دارد. راه برون‌رفت از این وضعیت الهام‌گرفتن نخبگان از خواست ملی و هدف‌گزینی و هدف‌گیری مجدد توسعه علمی به عنوان شرط بقا، بازتعریف راهبرد توسعه علمی ایران، تحول در برنامه‌ها و وظایف کاری، طراحی مجدد ساختارها و فرآیندهای مدیریتی و بهبود روش‌هاست که لازمه این تحولات رجوع نخبگان به گفتمان علمی و مدنی و مینا قراردادن رویکرد و رهیافت علمی در تصمیم‌گیری، توسعه ظرفیت‌های تصمیم‌سازی و سیاست‌سازی، توسعه محیط تعاملی افقی و مشارکت‌پذیری است. فرآیند توسعه علمی براساس نگرش سیستمی، با فرآیندهای بسیاری همچون فرهنگ علم‌گرایی رابطه متقابل و نظام‌مند دارد. در این فرآیند، مردم به ارزش انسانی خود آگاهی می‌یابند، به قابلیت‌های درونی خویش بازمی‌گردند و زندگی خود را در پرتو خردورزی اداره می‌کنند. برای پی‌بردن به این قابلیت‌ها، استفاده از خرد جمعی و متنوع انجام کار کیفی می‌تواند در زمینه تبیین مفهوم توسعه آموزش از دیدگاه مشارکت‌کنندگان موثر باشد [۱۰]. مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی در

مصاحبه‌ها چندین بار خوانده شد تا حس کلی حاصل شود. سپس متون کلمه به کلمه خوانده شد تا کدها استخراج شود. مصاحبه با مشارکت‌کنندگان دیگر ادامه یافت و کدگذاری متن‌ها ادامه پیدا کرد و کدهای جزئی در زیرمجموعه عناوین کلی‌تر دسته‌بندی شد. پس از آن، کدها براساس شباهت‌ها به داخل طبقات دسته‌بندی شده و نحوه ارتباط بین آنها تعیین شد [۱۲]. همچنین، از نرم‌افزار MAXQDA 2007 که برنامه‌ای کاربردی برای کمک به دسته‌بندی، کدگذاری و طبقه‌بندی متون حاصل از مصاحبه‌هاست استفاده شد، به طوری که ابتدا متن نوشته‌شده حاصل از مصاحبه‌ها تایپ و سپس در برنامه فراخوانده و به کدگذاری شد. از ویژگی‌های این برنامه امکان فراخوانی هم‌زمان کدهای مشابه در متون مختلف است که امکان یافتن رابطه در متن‌ها را تسهیل می‌کند. برای اطمینان از صحت و پایایی داده‌های مطالعه از معیارهای اعتبار و قابلیت اعتماد استفاده شد [۱۳]. به همین دلیل پس از کدگذاری اولیه، متن مصاحبه به مشارکت‌کنندگان بازگردانده شد تا از توافق نظری بین پژوهشگر و آنان اطمینان حاصل شود. اختصاص زمان کافی برای جمع‌آوری داده‌ها و درگیری مداوم با مشارکت‌کنندگان از روش‌های دیگری بود که برای افزایش پایایی داده‌ها به کار رفت. همچنین متن مصاحبه‌ها و فرآیند کدگذاری توسط همکار تحقیق بازبینی شد.

نتایج

۶ نفر از مشارکت‌کنندگان استاد و ۵ نفر دانشجو بودند. ۴ نفر از اساتید از دانشکده پرستاری، یک نفر از دانشکده پزشکی و یک نفر از دانشکده بهداشت و ۳ نفر از دانشجویان از دانشکده پرستاری، یک نفر از دانشکده پزشکی و یک نفر از دانشکده بهداشت بودند. ابتدا حدود ۶۵۰ کد اولیه استخراج شد. این کدهای اولیه در ۹ طبقه آموزش کارآمد، استفاده از تکنولوژی‌های روز، تحقق اهداف، تعامل و تعادل عناصر آموزشی، تغییر در نگرش و عملکرد دانشجو، تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی، رشد کمی و کیفی، توسعه یادگیری، یاددهی فرآیند آموختن، دسته‌بندی شدند. در نهایت، "رشد و پویایی همه جانبه، متعادل و پایدار" به عنوان تم اصلی توسعه آموزش به دست آمد (جدول ۱).

بحث

این مطالعه به منظور تبیین توسعه آموزش از دیدگاه اساتید و دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفت و با مصاحبه با ۱۱ نفر، "رشد و پویایی همه جانبه، متعادل و پایدار" متشکل از طبقات آموزش کارآمد، استفاده از تکنولوژی‌های روز، تحقق اهداف، تعامل و تعادل عناصر آموزشی، تغییر در نگرش و عملکرد دانشجو، تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی، رشد کمی و کیفی، توسعه یادگیری، یاددهی فرآیند آموختن به عنوان تم اصلی حاصل شد.

دانشگاه‌ها نقش بسیار مهمی در پیشبرد اهداف آموزشی و تضمین کیفیت خدمات آموزشی دارند.

از آنجا که توسعه آموزش با عواملی چون ارزش‌ها، نگرش‌ها و ادراک آنها پیوندی ناگسستگی دارد و این مفاهیم به راحتی با ابزارهای کمی قابل اندازه‌گیری و تبیین نیستند، روش کیفی می‌تواند در تبیین مفهوم توسعه آموزش به کمک بیاید. آگاهی از این مفهوم برای مدیران آموزشی بسیار حایز اهمیت است و در مدیریت صحیح آموزشی نقش اساسی دارد. بنابراین، هدف این مطالعه، تبیین توسعه آموزش از دیدگاه اساتید و دانشجویان به روش کیفی بود.

روش‌ها

این مطالعه کیفی در یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران در شش ماهه اول سال ۱۳۹۲ انجام شد و ۱۱ نفر از اساتید و دانشجویان که دارای تجارب غنی و علاقمند به گفت‌وگو در مورد تجارب خود بودند، به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. رضایت آگاهانه، حفظ گمنامی، محرمانه‌بودن اطلاعات، حق کناره‌گیری در طول مطالعه از جمله تعهدات اخلاقی بود. طرح این مطالعه به تایید کمیته اخلاق دانشگاه محل مطالعه رسید.

برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه انفرادی نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. مصاحبه‌ها به صورت حضوری در زمان‌های مورد نظر مشارکت‌کنندگان و در محل کار آنان توسط پژوهشگر صورت گرفت. در شروع مصاحبه شرکت‌کنندگان با هدف مطالعه آشنا شده و رضایت کتبی برای ضبط صدا اخذ شد. میانگین مدت مصاحبه‌ها ۵۲ دقیقه بود. جمع‌آوری داده‌ها تا رسیدن به اشباع ادامه پیدا کرد.

در ابتدای مصاحبه سؤال کلی "توسعه آموزش چیست؟" پرسیده شد و در ادامه با توجه به پاسخ مشارکت‌کنندگان سؤال‌ها ادامه یافت. در خلال مصاحبه از سؤال‌های کاوشی از قبیل "مثال بزنید؟" "می‌توانید بیشتر شرح دهید؟" "آیا منظورتان این است که ...؟" و "خوب شما چه فکری کردید؟" استفاده شد. برای تصدیق گفته‌ها یا نیاز به انجام مصاحبه‌های بعدی، در انتهای مصاحبه اجازه تماس‌های بعدی اخذ شد. کلیه دست‌نوشته‌ها با کد مشخص شدند. این کد شامل حروف و شماره بود که ترتیب مصاحبه را نشان می‌داد. زمان مصاحبه‌ها با موافقت مشارکت‌کنندگان تعیین شد.

به منظور تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوای کیفی با رویکرد قراردادی استفاده شد. شیوه تحلیل محتوای به منظور بررسی وجود کلمات و مفاهیم مشخص در متون مورد استفاده قرار می‌گیرد و طی آن به تقلیل داده‌ها پرداخته و به آنها ساختار و نظم داده می‌شود [۱۱]. در رویکرد قراردادی، از به کارگیری طبقات ازپیش‌تعیین‌شده اجتناب شده و اجازه داده می‌شود طبقات و نام آنها به صورت مستقیم از درون داده‌ها بیرون آید. بدین منظور متن

جدول ۱) طبقات حاصل از بررسی تم‌ها و نمونه‌ای از داده‌های به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها

آموزش کارآمد
... توسعه آموزش یعنی ما طوری آموزش بدهیم که آموزش ما کارآمدتر شود* (مشارکت‌کننده ۱)
استفاده از تکنولوژی‌های روز
... توسعه از یک بُعد یعنی استفاده از تکنولوژی‌های روز* (مشارکت‌کننده ۹)
تحقق اهداف
... چیزی که تو ذهن من است در خصوص توسعه آموزش، اینکه ما وقتی می‌خواهیم آموزش پرستاری را توسعه بدهیم، یعنی می‌خواهیم موقعیتی که الان هستیم را به یک موقعیت مناسب‌تر و مطلوب‌تری ارایه کنیم* (مشارکت‌کننده ۴)
تعامل و تعادل عناصر آموزشی
... در بحث آموزش ما سه بُعد داریم، خود سیستم آموزش، فراگیر و آموزش‌دهنده، تعادل و تعامل این ۳ بُعد مثلث به نظر بنده یعنی توسعه آموزش* (مشارکت‌کننده ۱۱)
تغییر در نگرش و عملکرد دانشجوی
... و لذا بر اساس تجارب خودم در زمینه توسعه آموزش ما باید بتوانیم در نگرش و عملکرد دانشجویان تغییر ایجاد کنیم. اگر بتوانیم این کار را ایجاد کنیم یعنی توانستیم در آموزش توسعه ایجاد کنیم* (مشارکت‌کننده ۴)
تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی
... من با یکی از اساتید صحبت می‌کردم ایشون فرمودند که شما اگر دکتری پرستاری رو هم دنبال بکنید و اگر تمام بحث‌های تئوری رو هم خیلی قوی بلد باشید، اما بحث بالین بلد نباشید واقعاً ارزش ندارد. شما مثلاً به شرایطی رو از به بیماری مطلع هستی اگر در بالین اونو یاد بگیری ۲ تا سود برای خود انسان داره، یکی اینکه میاد این مستحکم میشه توی ذهن، یعنی شما شرایط بالینی رو دیدی، یکی هم واقعاً تئوریش در کنار عمل کمک‌کننده است یعنی اینکه شما به تئوری رو میخونید به چیزی تو ذهنت هست اگر ندیده باشی واقعاً برات سخته. یعنی پذیرش برات ممکن نیست. شما میاید به تئوری، خیلی قوی اطلاعات دارید تا بالینش رو نیینی در واقع برات مستحکم نمیشه* (مشارکت‌کننده ۸)
رشد کمی و کیفی
... ما در بحث توسعه آموزش پرستاری بیشتر تغییرات کمی داشته‌ایم. ما از لحاظ کیفی هنوز در آموزش پرستاری توسعه ندیدیم. هم‌اشار دنبال این بودهایم که دائماً مراکز آموزش ما تعداد دانشجویان بیشتری را در مقاطع مختلف داشته باشند ... الان در دانشکده خود ما مقاطع مختلف پرستاری با گرایش‌های متنوع در حال تربیت هستند از لحاظ کمی این خوبه اما از لحاظ کیفی آیا کسی آمده مطالعه کند ببیند که تا چه میزان اینها موفق بوده‌اند؟ نه تنها در دانشگاه ما بلکه کل دانشگاه‌ها! (مشارکت‌کننده ۴)
توسعه یادگیری
... ما یک برداشتی از توسعه آموزش می‌توانیم داشته باشیم و آن در واقع توسعه یادگیری است. ما در دانشکده‌ها در خصوص آموزش و توسعه یادگیری چه باید بکنیم؟ این یک رویکرد و نگاه خاصی هست که جای بحث زیادی دارد که ما در اینجا چه کنیم؟ (مشارکت‌کننده ۶)
یاددهی فرآیند آموختن
... دانشجو نهایت ۱۰ جلسه با استاد کارورزی دارد اما یک عمر با خودش است با هزاران پرسشی که اصلاً به کارورزی شما ارتباطی ندارد. و لذا استاد باید فرآیند آموختن را به دانشجو یاد بدهد، دانشجو را بی‌آورد وسط گودا و این اولین جرقه‌ای است که دانشجو می‌تواند به استاد اعتماد نماید که تو هم‌نوع دانشجویی، نه این که تو استادی و از بالا به دانشجو نگاه میکنی. دانشجو این دید را داشته باشد که به عنوان استاد چیزی بلدی و صادقانه آمده‌ای که یاد بدهی* (مشارکت‌کننده ۹)

تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی از جمله آموزش مجازی و اولویت استفاده از آن، از روش‌های توسعه آموزش در مطالعه حاضر بود. مورفی و تری نشان می‌دهند که استفاده از سیستم‌های الکترونیکی و خبرنگارهای مجازی می‌تواند منجر به یادگیری آسان‌تر، اثربخش‌تر و صرفه‌جویی در وقت و هزینه شود [۱۴]. تعامل و تعادل عناصر آموزشی از روش‌های توسعه آموزش در مطالعه حاضر بود. هاگنر و لودر نشان داده‌اند که سرمایه انسانی، پایه تحلیل اقتصادی گسترش آموزش عالی است [۱۵]. توسعه آموزش در مطالعه حاضر در گرو تعامل و تعادل عناصر آموزشی و تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی، مورد توجه و اشاره مشارکت‌کنندگان بود. *استقامتی* و *شوقی* اشاره می‌کنند که مراکز توسعه آموزش، خدمات حرفه‌ای و تخصصی خود را بر حوزه‌های هدف اعم از ورودی سیستم آموزش یعنی دانشجویان، اعضای هیات علمی، فرآیند آموزش و یادگیری و خروجی یعنی دانش‌آموختگان متمرکز نموده‌اند. مراکز توسعه آموزش در راستای اهداف خود به تقویت مهارت‌های برنامه‌ریزی درسی، بهبود کیفیت مواد یاددهی - یادگیری، ارزیابی یادگیری دانشجویان و کارایی آموزش کمک می‌کنند. این مراکز همچنین در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی ارتقای اعضای هیات علمی و برنامه‌های آموزش مداوم دخالت دارند و از آنجایی که پژوهش نیز یک وظیفه مهم اکثر متخصصان آموزش است، بخش اصلی و مرکزی وظایف مراکز توسعه را تشکیل می‌دهد [۱۶].

در این مطالعه مشارکت‌کنندگان بر لزوم به‌روزرودن اساتید، داشتن برنامه درسی، وجود سیستم ارزشیابی مناسب و پژوهش در آموزش تاکید داشتند. در مطالعه *دیاز* و همکاران نیز به لزوم پژوهش در آموزش اشاره شده است [۱۷]. تحقق اهداف و یاددهی فرآیند آموختن از طبقات توسعه آموزش در مطالعه حاضر بود. *شکیبایی* و همکاران [۱۸] و *بن‌رافکن* و *نیک‌سرشت* [۱۹] نیز معتقدند که معلمان قبل از تدریس برای تسهیل در فرآیند آموزش نیاز به تدوین طرح درس دارند. همسو با مطالعه حاضر، *امین‌الرعایا* و همکاران نیز مهم‌ترین نیاز آموزشی اساتید را کارگاه‌های آموزشی در مورد استفاده از نرم‌افزارهای رایانه‌ای و روش‌های استفاده از فنون و تکنولوژی پیشرفته می‌دانند [۲۰]. *شیتس* و هنری معتقدند که مدرسان علوم بهداشتی باید با اصول علم آموزش آشنا شوند تا مهارت تدریس در آنها تقویت شود، از طرف دیگر اصولی که برنامه‌های آموزش را بهبود می‌بخشد باید به کار گرفته شوند. کارگاه آموزشی، بهترین و منطقی‌ترین فرمت تعلیم برای بهبود مهارت‌های تدریس در پزشکان است [۲۱]. به عقیده *وانتس* و همکاران، دوره‌های طولانی‌مدت برای اساتیدی که مشغولیت کاری زیادی دارند، مناسب نیست و کارگاه‌های آموزشی، فرصت آموزشی بسیار موثرتری برای ایجاد مهارت ایجاد می‌کنند [۲۲]. *اسکیف* نشان می‌دهد که انگیزش اساتید گروه پزشکی با بهبود مهارت‌های تدریس در آنان تقویت می‌شود [۲۳]. در مطالعه حاضر

- 5- Atkinson T, Caxton G, Osborn M, Wallace M. Liberating the learner: lessons for professional development in education. New York: Routledge; 2013.
- 6- Andersen JC. Learner satisfaction in online learning: An analysis of the perceived impact of learner-social media and learner-instructor interaction [dissertation]. Johnson; East Tennessee State University; 2013.
- 7- Blight D, Davis D, Olsen A. The globalization of higher education. New York: Routledge; 2000.
- 8- Peykari N, Owlia P, Malekafzali H, Ghanei M, Babamahmoodi A, Djalalinia S. Needs assessment in health research projects: A new approach to project management in Iran. *Iranian J Pub Health*. 2013;42(2):158-63.
- 9- Zolfaghare B. Planning changes in medical education. *Iranian J Med Educ*. 2011;10(5):1313-6.
- 10- Toofeghe J, Farasatkah M. Structure for scientific development in Iran. *Quart J Res Plan High Educ*. 2002;8(3):1-36. [Persian]
- 11- Adib Hajbagheri MPR, Salsaly M. *Qualitative Research Methods*. 2nd ed. Tehran: Boshra; 2007. [Persian].
- 12- Hsieh HF, Shannon SE. Three approaches to qualitative content analysis. *Qual Health Res*. 2005;15(9):1277-88.
- 13- Corbin J, Strauss A. *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Thousand Oaks, CA: Sage; 2007.
- 14- Murphy TH, Terry HR. Opportunities and obstacles for distance education in agricultural education. *J Agr Educ*. 1998;39(1):28-36.
- 15- Wang D. Family-school relations as social capital: Chinese parents in the United States. *Sch Commun J*. 2008;18(2):119-46.
- 16- Cianciolo AT, Eva KW, Colliver JA. Theory development and application in medical education. *Teach Learn Med*. 2013;25(sup1):75-80.
- 17- Diaz MJF, Santaolalla RC, González AG. Faculty attitudes and training needs to respond the new European Higher Education challenges. *High Educ*. 2010;60(1):101-18.
- 18- Shackibae D, Montazeri N, Rezaee M, Yari N. Faculty lecturers' Attitudes Towards some Educational Indices at KUMS (2002). *J Kermanshah Uni Med Sci*. 2004;8(1).
- 19- Baker-Doyle KJ. Go ask Alice: Uncovering the role of a university partner in an informal science curriculum support network. *Int J Sci Educ*. 2013;3(3):233-45.
- 20- Aminolraaya M, Yarmohammadian MH, Yousefi A. Educational needs of education expert of Isfahan University of medical sciences. *Iranian J Med Educ*. 2002;1(2):2.
- 21- Sheets KJ, Henry RC. Assessing the impact of faculty development programs in medical education. *Acad Med*. 1984;59(9):746-8.
- 22- Evans BJ, Stanley RO, Burrows GD, Sweet B. Lectures and skills workshops as teaching formats in a history-taking skills course for medical students. *Med Educ*. 1989;23(4):364-70.
- 23- Skeff KM. Evaluation of a method for improving the teaching performance of attending physicians. *Am J Med*. 1983;75(3):465-70.
- 24- Kern DE, Thomas PA, Hughes MT. *Curriculum development for medical education: a six-step approach*. Maryland: JHU; 2010.
- 25- Mockett L, Horsfall J, O'Callaghan W. Education leadership in the clinical health care setting: A framework for nursing education development. *Nurs Educ Prac*. 2006;6(6):404-10.

نیز یکی از راه‌های توسعه آموزش تعامل و تعادل عناصر آموزشی بود. همچنین در این مطالعه مشارکت‌کنندگان یاددهی فرآیند آموختن را توسعه آموزش دانستند. کرن و همکاران نیز به بیان مطالب کاربردی تاکید خاص دارند [۲۴]. ماکت و همکاران نیز بر لزوم اجرای قوی، منسجم و دقیق فرآیندهای تعاملی در زمینه آموزش پرستاری تاکید دارند [۲۵]. در مطالعه آنتی‌مارلو و همکاران به نقش مربیان پرستاری، توسعه‌دهندگان آموزش و نرم‌افزارهای آموزشی در توسعه آموزش اشاره شده است [۶].

نتیجه‌گیری

توسعه آموزش، رشد و پویایی متعادل، همه جانبه و پایدار است و در این راستا، آموزش کارآمد، استفاده از تکنولوژی‌های روز، تحقق اهداف، تعامل و تعادل عناصر آموزشی، تغییر در نگرش و عملکرد دانشجو، تلفیق شیوه‌های مختلف آموزشی، رشد کمی و کیفی، توسعه یادگیری، یاددهی فرآیند آموختن در آموزش در اولویت هستند.

تشکر و قدردانی: پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند که از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش که علاقمندانه در مصاحبه‌ها شرکت نمودند و تجارب خود را در اختیار قرار دادند، نهایت تشکر و سپاسگزاری را بنمایند.

تاییدیه اخلاقی: این پژوهش به تایید کمیته اخلاق دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^(ع) رسیده است.

تعارض منافع: موردی توسط نویسندگان اعلام نشده است.

منابع مالی: پشتیبانی مالی این مطالعه به عهده دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه...^(ع) بوده است.

منابع

- 1- Tyler RW. *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press; 2013.
- 2- Hoque K. *Human resource management in the hotel industry: Strategy, innovation and performance*. New York: Routledge; 2013.
- 3- Marlow A, Spratt C, Reilly A. Collaborative action learning: A professional development model for educational innovation in nursing. *Nurs Educ Prac*. 2008;8(3):184-9.
- 4- Morison S, Boohan M, Moutray M, Jenkins J. Developing pre-qualification inter-professional education for nursing and medical students: sampling student attitudes to guide development. *Nurs Educ Prac*. 2004;4(1):20-9.

